

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

Od Indije na istoku, preko Persije, Jermenije, cele Evrope, sve do Atlanskog okeana govore se jezici za koje je na osnovu lingvističkih proučavanja uporednom metodom,

Kao i arheoloških nalaza, utvrđeno da pripadaju srodnim narodima, Indoevropljanima.

O njima se može zaključiti da su bili stocari i ratari, koji su se u potrazi za plodnom zemljom i dobrim pasnjacima polako pomerali s mesta na mesto. Sluzili su se predmetima izradjenim od bronzе, znali za borna kola i konje i živeli u patrijarhatu. Od Indoevropljana koji su se kretali ka zapadu, postepeno su se odvajale grupe kao što su Skiti, Tracani, a od grčkih plemena Ahajci, Dorci i nastavljale da se kreću ka jugu, gde su u zajednici sa starosedeočima proizvele svoju egzistenciju. Tako su u periodu od 2000 do 1000, godine pre naše ere odvajale Grupe Indoevropljana, od kojih su jedni presli Alpe, stopili se sa starim stanovništvom, Mediterancima, i javili se kao Latini, Osci, Umbri, a drugi nastavili put za zapad i javili se keltskim govorom. Etnolingvistička slika Apeninskog poluostrva u vreme kad su se naseljavali Latini bila je veoma sarolika. Na krajnjem severoistoku su bili Veneti, posebno indoevropsko pleme, sasvim na severozapadu Ligurci, koji su u III veku pre naše ere pružali otpor rimskoj ekspanziji na severozapad. Između Veneta i Liguraca, u pravcu sever jugozapad, prostirala se teritorija Etruraca, koji su negde između 1000 i 800. g. pre n. e. doplovili sa istocnog Balkana ili Anadolje. Za naučnike ovaj narod još uvek predstavlja zagonetku. Njihovi natpisi još nisu protumačeni. Najduži sačuvani natpis na etrurskom jeziku čuva se u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Neposredni susedi Rimljana bili su na severoistoku Umbrijci, a na jugu Osci. Prema izgovoru praindoevropske reči kmtom 100, Indoevropljani su podeljeni na dve grupe, kentum i satem. Italska grupa indoevropskih govora, latinski, osacki, umbrijski faliscanski kao i grčki pripadaju kentum grupi, Slovenski jezici pripadaju satem grupi. Njihovi govori bili su međusobno srodni, ali sa latinskim jezikom bili su samo u daljem srodstvu. Na krajnjem jugoistoku nalazili su se Iliri, pripadnici neitalske grupe ingoevropskih govora, a na krajnjem jugu i jugozapadu, u priobalnom pojasu Italije i na istocnoj i južnoj obali ostrva Sicilije, bili su grčki doseljenici koji su svojim bogatim i naprednim kolonijama stvorili Veliku Grčku, rasadnik grčke materijalne i duhovne kulture.

OSNIVANJE GRADA

Nacionalni ponos podstakao je Rimljane da nađu neku vezu između svoje istorije i grčkog mita. Oni su osnivanje grada, preko osnivača Romula i Rema, potomaka trojanskog junaka Eneje, doveli u vezu sa krugom legendi o Troji. Predanje o Eneji ima svoje korene u epskom pesništvu Grka, i to u epovima trojanskog ciklusa. Iz ovog ciklusa do nas su doprli samo oskudni fragmenti, a naša saznanja o njemu zasnovana su na izveštajima antickih pisaca. Homerovi

pdfMachine - is a pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Get yours now!

"Thank you very much! I can use Acrobat Distiller or the Acrobat PDFWriter but I consider your product a lot easier to use and much preferable to Adobe's" A.Sarras - USA

spevovi Ilijada I Odiseja su tematski vezani za ovaj ciklus, a sacuvali su se zbog svoje izuzetne lepote, knjizevne vrednosti I ugleda koji su uzivali vec u antici. Homer u Ilijadi pominje Eneju kao istaknutog junaka pod Trojom. Epizodu Enejinog bekstva iz Troje razvili su grcki mitografi I historiografi u pricu o dugogodisnjem lutanju junaka I njegovih drugova na putu u daleku zemlju na zapadu, gde je trebalo da nadju novu postojbinu I donesu bogove razorenog grada. Grcki doseljenici u Velikoj Grckoj znali su a ovo predanje I razvijali su ga I dalje, dodavsi mu

Predanje o kralju Latinu, njegovoj kcerki Laviniji, Enejinoj verenici, ljubomori Turna, rutulskog kralja I borbama koje su Latin I Eneja vodili sa njim. Eneja je prema predanju osnovao latinski grad Lavinij, njegov sin Askanije ili unuk Jul drugi veliki latinski grad Alba Longu, a njegovi potomci Romul I Rem osnovali su grad Rim. Predanje o osnivanju Rima nastalo je krajem IV veka pre nase ere ocigledno po ugledu na slicna grcka predanja o osnivanju gradova a poteklo je od ucenih ljudi koji su odlicno poznavali topografiju Lacija, predanja, kultove I obrede. Rimska knjizevnost je krajem III v. pre nase ere prihvatila I obradila ovo predanje koje je tako postalo istorijska istina za Rimljane I posluzilo Vergiliju za nacionalni ep Eneidu. Najstarija istorija Rima zastrvena je legendama, a moderna nauka je potvrdila neke elemente tih predanja. Rim je nastao u VIII veku pre nase ere, u pokrajini Laciju na levoj obali Tibra , u dolini gde je zivelo pleme Latina. Najstarije naselje je bilo na brdu Palatinu, ciji su se stanovnici ujedinili sa Sabinjanima I njihovim kraljem Titom Tacijem. Vremenom se Rim rasirio na sedam brezuljaka. U doba carstva to su bili, Kapitol, Aventin, Palatin, Kvirinal, Viminal, Eskvilin I Celij, a sa druge strane jedan deo Janikula. Prema rimskoj tradiciji, posle Romula Rimom je vladalo jos sest kraljeva. Za neke od njih zna se da su bili Etrurci sto ukazuje na to da je Rim u najstarije vreme bio pod etrurskim jarmom. Proterivanje poslednjeg kralja Tarkvinija Oholog oznacava kraj etrurske dominacije u Rimu I datira, prema tradiciji 509. godine pre nase ere. Ovaj dogadjaj se smatra pocetkom novog drustvenog poretka republike, jer od tada Rimom upravljaju izborni magistrati koji su docnije bili nazvani konzululi.

pdfMachine - is a pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Get yours now!

"Thank you very much! I can use Acrobat Distiller or the Acrobat PDFWriter but I consider your product a lot easier to use and much preferable to Adobe's" A.Sarras - USA

LATINSKI JEZIK – PRVA GODINA UCENJA

CAS III , IV

VRSTE RECI I PROMENA I – A DEKLINACIJA

U latinskom jeziku, kao I u našem, reci se dele na dve grupe; promenljive I nepromenljive; promenljive reci- imenice, pridevi, zamenice, brojevi, glagoli, I nepromenljive reci – prilozi, predlozi, veznici, uzvici.

IMENSKA PROMENA

Promena imena u latinskom jeziku zove se deklinacija. Imensku promenu, kao I u našem jeziku, karakterise rod, broj I padez.

Pojmom imena obuhvaceni su u latinskom jeziku svi oblici koji se dekliniraju; imenice, zamenice, pridevi, promenljivi brojevi kao I glagolska imena. Tri roda, muski, zenski, I srednji, kao I dva broja; jednina I mnozina. Sest padeza . Prvih pet padeza podudara se sa našim padezima, a sesti odgovara našem instrumentalu I lokativu, ablative.

GLAGOLSKA PROMENA

Promena glagola u latinskom jeziku zove se konjugacija. Glagolsku promenu karakterisu tri lica, dva broja, dva stanja, tri nacina I sest vremena. Glagol su u latinskom jeziku navodi u cetiri oblika.

Nauciti sledece reci I njihova znacjenja;

Declination –deklinacija

Nomina – imena

Genus- rod

Genus masculinum- muski rod

Genus femininum- zenski rod

Genus neutrum- srednji rod

Numerus singularis- jednina

Numerus pluralis -mnozina

Nominativus

Genitivus

Dativus

Accusativus

Vocativus

Ablativus

Coniugatio konjugacija

Persona lice

Modi nacini

Tempora vremena

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

CAS V, VI

Prva deklinacija u jednini, obnavljanje oblika, promena po padezima. Promeniti sledece imenice. *Vitta*, ae, f. . *coma*, ae. F. *tabula*, ae, f. kao i *prideve*; *impigra*, *pulchra*, *picta*.

Prevesti sledece recenice; *Puella est discipula*. *Puella est impigra*. *Puella tabellam spectat*.

Tabula picta puellae pulchra est. *Magistra puellae tabellam dat*. *Puellam pulchram spectas*. *Puella, pulchra es*. *Puella comam vitta ornaat*.

Promena imenica prve deklinacije u mnozini. *Coma*, ae. F.

Nom. *Comae*

Gen. *comarum*

Dat. *Comis*

Acc. *Comas*

Voc. *Comae*

Abl. *Comis*

U mnozini vokativ je uvek jednak nominativu, a ablativ dativu.

Indikativ prezenta pomocnog glagola

1. *sum* 1. *sumus*

2. *es* 2. *estis*

3. *est* 3. *sunt*

Ovaj glagol razlikuje se od svih drugih glagola gradjenjem svojih oblika ne samo u latinskom jeziku nego i u drugim indoevropskim jezicima . Glagol pripada grupi nepravilnih glagola.

Glagol *esse* bez predikatovog imena, kao glagolski predikat ima znacnje nalaziti se, postojati, ziveti.

In discipulorum tabellis litterae sunt. Slova se nalaze na tablicama ucenica.

U latinskom jeziku pripadanje se oznacava prisvojnim genitivom.

Predlozi stoje ili sa akuzativom ili sa ablativom.

Prevesti sledece recenice. *Discipulae in schola sunt*. *In discipularum tabellis litterae sunt*.

Magistra impigris discipulis fabulas saepe narrat. *Nautae cum agricolis in insulis habitant*.

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA

CAS VII, VIII

I-A DEKLINACIJA PLURALIS

Utvrđiti oblike I a deklinacije, jednine I mnozine. Prevesti sledece recenice.

Feminae apud Terentiam sunt. In exedra cenam exspectant. Ancilla Hermiona est in culina. Cenam festinanter parat. Terentia ancillam vocat. Tullia Pomponiae comam laudat. Pomponia vitta comam ornat. Avia feminis de Diana dea narrat.

GLAGOLI

Vecina latinskih glagola navode se u cetiri glagolska oblika. Potrebno je pamtiti sva cetiri. Od prezentske osnove grade se nesvršena vremena, present, imperfekat I future I. Od perfekatske osnove grade se svršena vremena. Perfekat, pluskvamperfekat, I future II. Perfekatska osnova svih glagola dobija se iz treceg navedenog oblika plrvog lica jednine perfecta. Particip perfecta pasiva odgovara trpnom glagolskom pridevu u srpskom jeziku I koristi se za gradjenje pasiva. Umesto punog oblika za infinitive u recniku stoji broj kao oznaka kojoj konjugaciji glagol pripada.

Prezentsa osnova glagola prve, druge I cetvrte konjugacije dobija ce tako sto se od infinitiva oduzme zavrsetat – re. Present glagola ovih konjugacija gradi se tako sto se direktno na prezentsku osnovu dodaju licni nastavci, osim u trecem lilcu mnozine kod glagola cetvrte konjugacije, gde se izmedju prezentske osnove I nastavka nt umece vocal –u. Present glagola trece konjugacije gradi se , posto se odbije ere, tako sto se ubacuju tematski vokali ispred licnih nastavaka.

II – o DEKLINACIJA

Imenice druge deklinacije vecinom su muskog roda ili srednjeg. Imenice muskog roda u nominative jednine završavaju se na er, us, ili um u neutrumu.

Sg.

Nom.	Puer	discipulus	bellum
Gen.	pueri	discipluli	belli
Dat.	Puero	discilulo	bello
Acc.	Puerum	discipulum	bellum
Voc.	Puer	discipule	bellum
Abl.	Puro	discipulo	bello

Pl.

Nom.	Pueri	discipuli	bella
Gen.	puerorum	discipulorum	bellorum
Dat.	Pueris	discipulis	bellis
Acc.	Pueros	discipulos	bella
Voc.	Pueri	discipuli	bella
Abl.	Pueris	discipulis	bellis

**LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA
CAS IX, X**

Imenice druge deklinacije, obnoviti na primerima iz teksta.

Prevesti recenice sa srpskog na latinski jezik.

Ucitelj cita price ucenicima o bogovima I boginjama.

Marko I Kvint sun na trgu, setaju I razgovaraju o rimskim pobedama.

Vucica pronalazi Romula I Rema.

Poznate su mnoge Ezopove price.

Homer je bio cuveni grcki pesnik.

Prevesti recenice sa srpskog na latinski jezik.

Romani multa pulchra aedificia in foris aedificant.

Inter patricos et plebeios pugna et discordia est.

Nunc operam finire debetis.

Si valetis, bene est, ego valeo.

Antiqui populi multa bella cum propinquis populis gerebant. (imperfekta)

Promenici po jedan glagol iz svake konjugacije u indikativu prezenta aktiva.

Promeniti zajedno imenicu I pridev

Clarus poeta; sedulous agricola;

Odrediti lice

Amo- 1. sg. Prezenta

Legit -

Portat-

Spectant-

Amamus-

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA

CAS XI XII

Imenice II deklinacije , obnoviti imenice sa zavrsetkom US, I, usvojiti znanja iz oblasti imenice druge deklinacije

ER, I, I UM, I.

Prevesti tekst sa latinskog na srpski.

Discipuli, fabulam de ruina Troeae antiquae legitis Priami filius pulchram Helenam, Menelae nuptam tollit. Graeci ex patria ad Asiam navigant et Helenam a Troianis poscunt. Troiani, animosi estis, patriam defenditis et Traecos fortiter obsistitis. Graeci Troianos dolo vincunt. I Epeus alveum magni lignei equi sociis animosis complet. Graeci Troianis equum relinquunt et ad propinquam insulam navigant.

Imenici II deklinacije ER, I. Primer. Puer, pueri, m. , decak, liber, libri, m. knjiga.

Neke imenice druge deklinacije sa ovim zavrsetkom moze imati u svojoj promeni nepostojano e. Ima, medjutim imenica I prideva koji zadrzavaju e, u celoj promeni. Manji je broj imenica koje imaju postojano e. U nasem jeziku slicnu situaciju imamo kod imenica sa nepostojaniml a , vrabac, vrapca. U odnosu na imenice sa zavrsetla US.I, razlika je jedinu u vokativu jednine, koji je kod imenica na ER,I, jednak nominativu.

Prevesti recenice.

Miseri Troiani dolum non timent. Pueri Troiae portam magno equo aperiunt. Laete puer, cur Troiae portam magno equo aperis. O viri Troiani, nonne Graecorum dolum sentitis. Lgraeci noctu dum Troiani dormiunt, ab insula adveniunt. Multos viros, miseras feminas et teneros pueros Graeci crudeliter necant.

Promeniti, puer, pueri,m. decak, liber, libri.m. knjiga, uociti razliku u promeni I objasniti.

Promeniti zajeno imenicu il pridev puer tener.

Imenici srednjeg roda imaju zajednicki oblik za nominativ akuzativ I vokativ.Zavrsetak je UM, nastavak za geniti je I kao uostalom za sve imenice II deklinacije. Takodje je karakteristican nastavak za ove iste padeze u mnozini A, sto je slucaj u svim indoevropskim jezicima, ukljucujuci I nas., selo, sela.

Promeniti imenice, proelium, ii. N, bitka, templum, i. n, hram.

Prevesti recenice sa latinskog na srpski.

Romani longa et saeva bella cum propinquis populis aut barbaris regnis gerebant. In proeliis fortiter pugnabant et victorias reportabant. De belli praeda forum Romanu aedificabant et oppida muniebant.

Pluralia tantum zovu se imenice koje se upotrebljavaju samo u mnozini. Javlaju se u svim deklinacijama, osim u petoj, npr. Reliquae, arum, f. ostatak Od prideva medju pluralia tantum ubrajaju se. ceteri, ae, ostali, multi, ae, mnogi.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

CAS XIII XIV

Promeniti sledece imenice;

Proelium, ii, n, - bitka

Forum, i n, -trg

Oppidum, i n. grad

Objasni razliku u promeni izmedju imenica na us, er, um, druge deklinacije na primerima.

Puer, i, m- decak

Templum, i n. – hram

Lupus, i m. – vuk

Prevesti recenice;

Forum Romanum copia aedificiorum publicorum, ornabat. In foro Romano reliquias basilicarum, curiarum, templorum etiam nunc videmus.

Prevesti recenice sa srpskog na latinski.

O drevni narodi, cesto graditei velike i lepe hramove.

Rimljani, niste se plasili ratova.

Rimski narod nosi u Rim veliko bogatstvo,

Objasniti znacenje reci latinskog porekla u srpskom jeziku.

Kopija

Relikvija

Skripta

Signum

Akvadukt

Fatalizam

Promeniti imenicu i pridev

Nom. Sg. Poeta Romanus

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

CAS XV XVI

III deklinacija suglasnicke osnove m. f.

Imenice suglasnickih osnova u genitive jednine umaju jedan slog vise nego u nominativu, pa se zato zovu nejadnakoslozne.

Imenice III deklinacije suglasnickih osnova su muskog, zenskog i srednjeg roda .
Primeri tipicnih zavrsetaka suglasnickih osnova prema rodu.

Muski rod. Or, oris; os, oris; o, inis; es, itis; o, onis

Zenski rod. Do, dinis; go ginis; us udis; us utis; x, gis; x, cis;

Kod imenica suglasnickih osnova nalazimo vec u genitive jednine osnovu imenica kad odbijemo nastavak - is.

Nom. dux	duces
Gen. ducis	ducum
Dat. Duci	ducibus
Acc. Ducem	duces
Voc dux	duces
Abl. Duce	ducibus

Nominativ jednine cesto je pravi tako sto se osnovi doda nominativni nastavak s.
Suglasnici c, g u osnovi sa nastavkom s- daju x. Suglasnici iz osnove t i d ispred – s nestaju, npr. Virtuts daje virtus.

Nastavak za dativ i ablativne mnozine u III i IV i V deklinaciji glasi - bus.

Promeniti sledece imenice.

Rex, gis. – kralj

Amor, oris, m. – ljubav

Pax, cis. – mir

Prevesti recenice.

In Italia pater Latinus Aborigines in pace regit.

Eneja sa ocem, sinom i pratiocima bezi iz grada Troje.

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA

CAS XVII XVIII

Obnoviti imenice III deklinacije muskog i zenskog roda.
Imenice III deklinacije srednjeg roda imaju sledece nastavke u nominative i genitivu.

Us, oris. Men, minis. T, tis. Us, eris. Ur, oris.

Primeri. Tempus, temporis. N.
Nomen, nominis. N.
Caput, capitis n.
Genus, generic, n.
Robur, roboris, n.

Sg.	Pl.
Nom. Corpus	corpora
Gen. corporis	corporum
Dat. Corpori	corporibus
Acc. Corpus	corpora
Voc. Corpus	corpora
Abl. Corpore	corporibus

Indikativ imperfekta glagola esse

Eram, eras, erat, eramus, eratis, errant.

Prevesti sa latinskog.

1. unde Latinus nomen est? Scisne puer? Certe, Latini genus ducunt a patre Latino.
Latinis nomen a patre Latino est.
2. Ut antiques temporibus, sic nunc Homeri carmina nota claraque sunt.
3. Agri cultura hominum generi universo magnam utilitatem semper praebebat.
4. Aestivo tempore in litoribus fluminum iucundum tempus agimus,

**MENS SANA IN CORPORE SANO. NOMINA SUNT ODIOSA
MAGNI NOMINIS UMBRA.**

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

CAS XIX XX

III deklinacija I osnove – imenice muskog I zenskog roda.

Imenice I osnove muskog I zenskog roda dele se na dve grupe.

1. Imenice kod kojih u genitive ispred zavrsetka – is stoji suglasnicka grupa. F. urbs, urbis.
2. Imenice ciji nominative I genitive jednine imaju isti broj slogova; nubes, nubis, f. oblak

Za razliku od ovih imenice suglasnickih osnova nemaju jednak broj slogova u nominative I genitive; victor, victoris. M. pobjednik.

Promena imenica I osnove muskog I zenskog roda razlikuje se od preomene imenica suglasnickih osnova samo u jednom padezu. – genitive množine. Kod imenica suglasnickih osnova padeski nastavak u genitivu množine je um, a kod imenica I osnove je ium.

Prevesti tekst.

Quintus, frater Ciceronis, fundum Arcanum in Latio habet. Cicero et Quintus cum liberis nunc non in urbe, sed in Arcano sunt. Sol occidit, mox erit nox. Aves ad montes altos Volant. In montibus silvae densae sunt; ibi multae bestiae habitant; lupi, vulpes, ursi. Sub monte sunt agri, arbores et multa aedificia.

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA

XXI XXII

Imenice III deklinacije I osnove srednjeg roda. Imenice srednjeg roda u nominative imaju zavrsetak e, al ili ar a u genitivu, kao I sve imenice III deklinacije nastavak is.

Primer; mari, maris. N. – more, animal, animalis, n. – zivotinja, exemplar, exemplaris, n. primrer. I dalje u promeni ovih imenica vodimo racuna o pravilu za srednji rod da su nominative, akuzativ I vokativ isti.

Prevesti tekst.

Sub monte sunt agri, arbores et multa aedificia. Agricola impiger terram fodit. In fundo sunt animalia varia. Oves, vaccas, capras pastor cogit et domum agit. Pastorem canis adiuvat.

Cicero et Quintus vilicum audiunt. Quinti vilicus saepe vinosus, simper piger est. De difficultatibus operae domino suo multa dicit, sed Quintus vilico non credit. Interim Cicero caelum conspicit. Fortasse cras imber erit. Nam in caelo sunt nubes densae. Pueri autem ad flumen stant. Quintus pilsces captat, Marcus cum parva fele ludit.

Izdvojiti I izmenjati imenice III deklinacije iz teksta. Uociti razliku izmedju muskog, zenskog, srednjseg roda kao I razlilku izmedju suglasnilcke I I osnove.

SAPIENTI SAT

AUDACES FORTUNA IUVAT

DULCE CUM UTILI

DULCE ENIM ETIAM NOMEN EST
PACIS

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA

CAS XXIII, XXIV

Pridevi III deklinacije, imperative esse

Pridevi III deklinacije pripadaju vokalskim osnovama;
Gen. mn. Ium,

Pridevi III deklinacije u nominativu jednine imaju;

Tri zavrsetka;

Acer, acris, acre

Zavrseci;

Er	is	e	es	es	ia
Is	is	is		ium	
I	I	I		ibus	
Em	em	e	es	es	ia
Er	is	e	es	es	ia
I	I	I		ibus	

Postoje pridevi sa dva zavrsetka tipa

Utilis, itile. Pri cemu je prvi oblik za muski I zenski a drugi za srednji rod. Zavrseci isti kao gore navedeni.

Postoje pridevi koji imaju jedan zavrsetak u nominativu za sva tri roda tipa;

Prudens, prudentis- mudar. U tom slucaju drugi oblik prideva je genitiv za sva tri roda.

Prevesti I analizirati recenicu. Obratiti paznju na prideve III deklinacije.

Attica celebriukm poetarum, virorum fortium, oratorum, rhetorum, philosophorum patria erat.

Imperativ I, zapovedni niacin (ili imperative prezenta)

2. sg. ama	2 pl. amate
2 sg. Mone	2 pl. monete
2 sg. Lege	2pl. legite
2.sg. veni	2pl. venite

Dic, fac, duc, imperative bez nastavka e.

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA

CAS XXV XXVI

IV – u deklinacija. Imperfekat esse.

Nom. US, gen. US. Imenice su muskog I srednjeg roda. Ima nekoliko imenica zenskog roda.

US, US UI, UM, US , U pl. US, UUM, IBUS, US, US, IBUS Za imenice muskog I zenskog roda zavrseci, primer.

SG. PL.

CANTUS	CANTUS
CANTUS	CANTUUM
CANTUI	CANTIBUS
CANTUM	CANTUS
CANTUS	CANTUS
CANTU	CANTIBUS

Za imenice srednjeg roda zavrseci;

U, US , U , U, U, U, PL. UA, UUM, IBUS, UA, UA, IBUS

CORNU	CORNUA
CORNUS	CORNUUM
CORNU	CORNIBUS
CORNU	CORNUA
CORNU	CORNUA
CORNU	CORNIBUS

Prevesti recenice;

Autumno dulces fructus agricolae colligent.

Vere suavem cantum avium audiemus.

Cornua caprarum acria sunt.

Milites fortes et animosi, hostium adventum nen timebitis.

LAPSUS LINQUAE

LAPSUS CALAMI

LAPSUS MEMORIAE

CORNU COPIAE

VENIES SUB DENTEM

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XXXI XXXII

NAUCITI LICNE ZAMENICE NAPAMET

U latinskom jeziku ne postoje oblici licnih zamenica za treće lice, pa se nadoknađuju oblicima pokazne zamenice is, ea, id. Licna povratna zamenica, kao prisvojna povratna u latinskom jeziku koristi se samo za treće lice, za razliku od srpskog jezika u kome se upotrebljava za sva lica.

JA, ego, mei, mihi, me, me, mecum
TI, tu, tui, tibi, te, te, tecum

MI, nos, nostri, nostrum, nobis, nos, nobis, nobiscum
VI vos, vestri, vestrum, vobis, vos, vobis, vobiscum

SEBE, SE, SE, SUI, SIBI, SE, SE, SECUM

Omnia mea mecum porto.
Omnia tua tecum portas.
Omnia sua secum portat.

Omnia nostra nobiscum portamus.
Omnia vestra vobiscum portant..
Omnia sua secum portant.

Perfekat se gradi od perfekatske osnove, koja se kod svih glagola dobija tako što se od trećeg osnovnog oblika glagola, tj, od prvog lica jednine perfecta, oduzme nastavak i. Oznacava svrsenu proslu radnju. Stoga latinski perfekat prevodimmo nasim perfektom, ali isključivo svrsenih glagola. Takodje, latinski perfekat prevodimo aoristom.

POKAZNE ZAMENICE

ON is, eius, ei, eum eo ei, eorum, eis, eos, eis
ONA ea, eius, ei, eam, ea, eae, earu, eis, eas, eis
ONO id, eius, ei, id, eo ea, eorum, eis, ea, eis

OVAJ hic, huius, huic, hunc, hoc	hi, horum, his, hos, his
OVA, haec huius, huic, hanc, hac	hae, harum, his, has his
OVO hoc, huius, huic, hoc, hoc	haec, horum, his, haec, his

Prevedi. Hic puer, qui Marco de ludo narrat, appellavit carmina inutilia.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XXXIII, XXXIV

ODNOSNO UPITNA ZAMENICA

KOJI, qui, cuius, cui, quem, quo qui, quorum, quibus, quos, quibus
KOJA, quae, cuius, cui, quam, qua quae, quarum, quibus, quas, quibus
KOJE, quod, cuius, cui, quod, quo quae, quorum, quibus, quae, quibus

Responde Latine.

Cuius caput est plenum carminum.
Quid magister dicit.
Quid agunt paedagogi.

Prevesti.

Opera huius artificis clara sunt.
Haec verba nobis obscura, illa autem clara.
Homo ipse faber suae fortunae est.
Notum est illud Catonis. Bonus agricola est bonus vir.

Prevesti

Mudrac u sebi ima bogatstvo, naime u njemu samom su istinska dobra.
Strpljiv i hrabar covek sebe samog cini srećnim.

NOSCE TE IPSUM ID ESST

UPOZNAJ SEBE SAMOG TO JEST

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XXXV, XXXVI

BROJEVI

OSNKOVNI BROJEVI

REDNI BROJEVI

I	unus, a , um	primus, a, um
II	duo, duae, duo	secundus, a , um
III	tres, tres, tria,	tertius, a, um
IV	quattuor	quartus, a, um
V	quinque	quintus, a, um
VI	sex	sextus, a, um
VII	septem	septimus, a, um
VIII	octo	octavus, a, um
IX	novem	nonus, a, um
X	decem	decimus, a, um
XI	undecim	undecimus, a, um
XII	duodecim	duodecimus, a, um
XIII	tredecim	tertius decimus, a, um
XIV	quattuordecim	quartus decimus, a , um
XV	quindecim	quintus decimus, a, um
XVI	sedecim	sextus decimus, a, um
XVII	septendecim	septimus decimus, a, um
XVIII	duodeviginti	duodevicesimus, a, um
XIX	undeviginti	undevicesimus, a, um
XX	viginti	vicesimus, a, um

L 50, C 100, M 1000

Promenljivi broj sa imenicom uz koju stoji slaze se u rodu, broju i padezu, tj. Ponasa se kao pridev.

Duas aves vidisti.

Prevesti.

Procitacu tri veljke knjige

Cezar je odveo dve legije u rat.

Eneja je deset godina lutao morima.

UNA HIRUNDO NON FACIT VER

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XXXVII, XXXVIII

KOMPARACIJA PRIDEVA

U latinskom jeziku, kao i u srpskom, opisni pridevi se porede, prema stepenu jacine svojstva koje izrazavaju, lep, lepsi, najbolji.

Osnovni oblik prideva pozitiv, gradus positivus, samo konstatuje svojstvo.

Komparativ, gradus comparativus, kazuje jaci stepen svojstva u odnosu na pozitiv.

Superlativ gradus superlativus, kazuje najjaci stepen svojstva u odnosu na sve ostale predmete ili lica istoga svojstva.

Komparativ se gradi kad se od genitiva jednine muskog roda u pozitivu odbije zavrsetak, i ili is i doda za muski zenski rod sufiks ior, a za srednji ius.

Pozitiv	Carus, a, um	Komparativ	carior, carius
	Utilis, e		utilior, ius
	Prudens, ntis		prudentialior, ius

Komparativ se deklinira po III deklinaciji suglasnicke osnove.

Superlativ se gradi kad se od genitiva jednine pozitivna muskog roda odbije nastavak i ili is i doda issimus, issima, issimum.

Superlativ se deklinira po I i II deklinaciji kao pridevi na us, a um. Superlativ prevodimo nasim superlativom ili pozitivom prideva i prilogom vrlo, veoma, npr. Utilissimus najkorisniji, vrlo koristan. U latinskom jeziku uz komparativ predmet ili lice u odnosu na koje se vrši poredjenje iskazuje se

1. ablativom bez predloga
2. prilogom quam sa nominativom ili akuzativom.

Uz superlativ uvek stoji deoni genitiv.

Graculi superbissimi omnium avium sunt. Cavke su najoholije od svih ptica.

Prevesti

Razboritija od ostalih, dostojniji slave od svih vojnika, od svih decaka najzeljniji ljubavi, od svih imperatora najslavniji.

Pridevi na er II i III deklinacije grade superlative tako sto je nominative jednine muskog roda doda zavrsetak rimus, rima, rimum.

SE IPSUM VINCERE PULCHERRIMA RES EST.

Sest prideva III deklinacije grade superlative tako sto se dodaju zavrsetak limus, lima, limum.

Facilis, fifficilis, similes, dissimilis, humilis, glracilis.

Prevesti recenice.

Vitia vituperare facillimum est, emendare difficillimum.

Hannibal mango cum elephantorum numero et ingentibus militum copiis per loca asperrima et difficillima Alpes transcendit et in Italiam pervenit.

Pulcherrimam et uberrimam Aeguptum Herodotus, ssscriptor rerum, donum Nili amnis appellavit.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XXXIX, XL

NEPRAVILNA I OPISNA KOMPARACIJA

Pozitiv	komparativ	superlative
Bonus, a, um	melior, ius	optimus, a, um
Malus, a, um	peior, ius	pessimus, a, um
Magnus, a, um	maior, ius	maximus, a, um
Parvus, a, um	minor, minus	minimus, a, um
Multus	plus Plures, plura	plurimus, a, um

Pridevi koji od razlicitih osnova grade komparativ i superlativ imaju supletivnu komkparaciju.

Pridevi II deklinacije sa samoglasnicima e, i, u pred zavrsetkom us opisuju komparativ i superlativ pomocu prilog magis i maxime.

Prevesti recenice

Ex plurimis maximeque variis consiliis homo saluberrimum eligit.

Amici magis necessarii sunt quam panis et aqua. Amicos amatote.

Gaj Julije Cezar bio je u ratu najbolji i najodlucniji rimski zapovednik.

Zdravlje je potrebnije ljudima nego bogatstvo.

Minima res interdum multorum malorum fons est.

Mala lingua interdum plura vulnera quam gladius inflilxit. .

Alexander Magnus, Phillipi Macedonum regis filius, maiorem partem Asiae armis cepit

Reci latinskog porekla u srpskom jeziku. Objasni ih.

Optimista

Pesimizam

Plus

Fama

Admiracija

Titular

USUS EST OPTIMUS MAGISTER

PLUS MINUS

MALUM DISCORDIAE

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XLI XLII

Pokazna zamenica

Idem	eadem	idem
	Eiusdem	
	Eidem	
Eundem	eandem	idem
Eodem	eadem	eodem

Iidem	eaedem	eadem
Eorundem	earundem	eorundem
Iisdem	iisdem	iisdem
Eosdem	easdem	eadem
Iisdem	iisdem	iisdem

Prevesti kontinuirani tekst sa latinskog na srpski uz pomoc recnika

Populi antiqui multum navigabant. Romani non solum colonias sed et provincias multas tenebant. Ciceronis temporibus Hispania, Gallia, Asia iam provinciae Romanae erant. Anno septingentesimo tertio ab Urbe condita, Ser. Sulpicio Rufo M. Claudio Marcello consulibus, M. Tullius Cicero proconsul provinciae Asiae fuit. Sed nondum Romani Illzricum pacaaverunt. Itaque Cicerones cum pueris in Ciliciam Maximam partem navigabant.

Prevod ovog teksta moze da sluzi kao vazba koja bi trebalo da se uradi za 45 minuta, koliko se radi pismeni zadatak planiran u martu.

NON OMNIA POSSUMUS OMNES

UT SEMENTEM FECERIS ITA METES

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS XLIII, XLIV

INDIKATIV PLUSKVAMPERFEKTA AKTIVA

U latinskom jeziku pluskvamperfekat glagola svih konjugacija gradi se na isti način. Tj. Tako što se na perfekatsku osnovu dodaju zavrseci eram, eras, erat, eramus, eratis, erant. Kazuje davno proslu radnju koja se dogodila pre neke druge proslu radnje. Stoga u recenici pluskvamperfekat stoji zajedno sa nekim drugim proslim vremenom.nmj

Prevesti tekst sa latinskog na srpski uz pomoc recnika.

Pueri Cicerones in insula Corcyra cum Dionysio magistro multum ambulabant. Tandem loco ammoeno consederunt et in hoc colloquium venerunt.

Videte pueri, illam insulam. Eius vertex in nebulis apparet. Leukas est. Post eam Ithaca est, quam non possumus videre. Nam haec insula altior est illa... sed cuius patria erat Ithaca. Ulixis, puto. Difficillimum erat Homerum legere. Tandem omnium heroum Ulixes mihi maxime placuit.

Prevesti za 45 minuta tekst uz pomoc recnika. Vezba za pismeni zadatak.

Optima fibula est illa de Cyclope Poluphemo qui unum oculum habebat, in spelunca habitabat et carnem humanum edebat. Nam Ulixes eum magna fraude vicit. Multum vini Cyclopi dedit, quod hic numquam ante gustaverat. Dein ebrius Polyphemo trunco oculum exiit. Postero die socios sub ovibus abdidit et se sub arboribus, Mane Cyclops ovibus speluncam aperuit itaque Ulixes et socii effugerunt.

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA CAS XLV XLVI

Imenska, glagolska promena , utvrdivanje. LI cas je planiran za pismeni zadatak, utvrditi imenske I glagolske oblike na primerima u recenicama.

Prevesti sledece recenice sa latinskog na srpski.

Flaccus in summon colle stabat cum moenia vidit.

Ubi ad mediam urbem venerunt, in foro diu manebant; aedificia tam splendida numquam viderant.

Flaccus tabellarium quaerebat. epistolam ad Scintillam scripserat.

Scintila laeta est. tandem Flaccus epistolam miserat.

Mater Horatiam vocavit, quae in hortum exierat.

Prevesti sledece recenice sa srpskog na latinski jezik.

Dok je Kvint cekao Flaka na trgu, dodje Scintila sa drugaricom

Odisej je dugo lutao morima I konacno sa sinom stigne kuci.

Cezar je ratovao sa Galima kada je poslao pismo u Rim o stanju vojske.

Zamenice , obnoviti.

Opera huius artifices clara sunt.

In his parietibus artificum Graecorum imagines sunt.

Haec verba nobis obscura sunt, illa autem clariora.

Homo ipse faber suae fortunae est.

Multi homines de iisdem rebus eodem die non eadem sentient.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CS XLVII XLVIII

Futur II aktivni.

Futur II aktivni gradi se od perfekatske osnove I zavrsetaka.

Futurom II kazuje se buduca radnja koja ce se završiti pre radnje future I.

Laudavero, laudaveris, laudaverit, laudaverimus, laudaveritis, laudaverint.

Prevesti recenice sa latinskog na srpski.

Cum domi manserimus, carmina pulchra poetarum legemus.

Si didiceritis, scietis.

Prevesti recenice sa srpskog na latinski.

Kad budete dosli u Rim, videcete ostatke trga.

Ako budete dobri i plemeniti, imacete puno prijatelja.

Obnoviti sve oblike perfekatske osnove; perfekat, pl. perfekat, future II

LATINSKI JEZIK I GODINA UCENJA CAS XLIX L

Obnoviti oblike na tekstovima iz udzbenika. Prevesti kontinuirani tekst sa latinskog na srpski.

Cicerones cum pueris Athenas advenerunt. Cum magistro Dionysio nunc in arce sunt, cuius nomen Craecum est Acropolis. Dionysius de vetustate Athenarum narrat, pueri laeti templa spectant, Cicero autem sollicitus de officiis suis usque cogitat

Pueri non prius de arce descendent quam pinacothecam viderint, quae ad propylea est. Cum de arce reverterint, Academiam cisent. Nam Cicero pater, dum iuvenis erat, in Academia, quam trecentis annis ante Plato condiderat, philosophos Graecos audiebat.

Prevesti recenice sa latinskog na srpski.

Cum domum venero, Homeri opus legam.

Cum cras in ludum venero, linguam Latinam discam.

Prevesti recenicu sa srpskog na latinski.

Kada budem posetio prijatelja, igracu se sa njegovom mackom.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS LIII LIV

Indikativ prezenta pasiva

U latinskom jeziku, kao i u srpskom, postoje dva glagolska stanja , aktivno i pasivno.

Kada se glagolska radnja pripisuje nekom licu ili predmetu kao njenom pokretacu, vrsiocu, za glagolske oblike kojima se takva radnja oznacava kaze se da su u random stanju, u aktivu.

Medjutim, kada se glagolska radnja pripise objektu na kome se vrsi, koji tu radnju trpi, tj. Kad object radnje postane srediste izlaganja, ta radnja se kazuje oblicima trpnog stanja, pasiva.

U latinskom jeziku pasiv se cesce koristi nego kog nas. Potpun pasiv imaju svi prelazni glagoli, a neprelazni samo trece lice jednine sa bezlicnim znacenjem.

Pasivna vremena prezentske osnove odredjuju se pomocu pasivnih licnih nastavaka. R, RIS, TUR, MUR, MINI, NTUR.

Rogor, rogaris, rogatur, rogatur, rogatur, rogatur,
Doceor, doceris, docetur, docemur, docemini, docentur.
Legor, legeris, legitur, legimur, legimini, leguntur
Erudior, erudiris, eruditur, erudimur, erudimini, erudiuntur

Prilikom pretvaranja aktivne recenice u pasivnu objekat u akuzativu postaje subjekat u nominativu, a subjekat aktivne recenice stavlja se u ablativ sa predlogom ako je nesto zivo, inace bez predloga. Predikat se stavlja u pasiv I sa novim subjektom se slaze u licu I broju.

Magister discipulum laudat. Ucitelj hvali ucenika.
Discipulus a magistro laudatur.

Labor hominem firmat.
Homo labore firmatur.

Prevesti sledece recenice na srpski jezik.

Romulus Romam secundo anno Olympiadis sextae condidit.
Romulus pater gentis Romanae appellatur.
Res familiaris industria et parsimonia augetur.
O discipuli, a magistro ob tantam industriam laudamini.

TERTIUM NON DATUR.

PRIMUS INTER PARES.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS LV LVI

Indikativ imperfekata pasiva.

Pasivni imperfekat se, kao I aktivni, gradi od prezentske osnove. Imperfekat glagola prve I druge konjugacije gradi se tako sto se izmedju prezentske osnove I licnih nastavaka za pasiv ubacuje slog ba. Kod glagola trece I cetvrte konjugacije izmedju prezentske osnove I sloga ba dodaje se vocal e.

Spectabar, spectabaris, spectabatur, spectabamur, spectabamini, spectabantur,
Monebar, monebaris, monebatur, monebamur, monebamini, monebantur.
Legebar, legebaris, legebatur, legebamur, legebamini, legebantur.
Audiebar, audiebaris, audiebatur, audiebamur, audiebamini, audiebantur.

Prevesti tekst sa latinskog na srpski jezik.

Vergines Romanae iuvenes nubebant, quattuordecim aut quindecim annos natae . Nuptiae domi celebrabantur. Ante nuptias aliquot dies tota domus a servis tergebatur, ianua lauro et floribus ornabatur, vestimenata nuptialia emebantur, cena parabatur. Die festo nova nupta vestimenta nuptialia, candidam tunicam, pallam luteam et flammeum induebat. Sponsus cum amicis adveniebat, dein sponsi manus conserebant et deae lunoni immolabant. Post cenam, vesperi nova nupta a marito et amicis cum facibus ad novam domum adducebatura. Mox Tullia Publio Cornelio Dolabellae nubet. De marito futuro et suo tertio matrimonio multa cogitat. Pater, qui in Cilicia est et de nuptiis nihil scit. Saepe ei in mentem venit...

Tekst se prevodi uz pomoc recnika.

LATINSKI JEZIK PRVA GODINA UCENJA CAS LVII LVIII

Pasivni futur I

U latinskom jeziku pasivni futur I, kao I aktivni , gradi se od prezentske osnove. Futur I glagola prve I druge konjugacije gradi se tako sto se na prezntsku osnovu dodaju zavrseci . bor, beris, bitur, bimum, bimini, buntur. Kod glagola trece I cetvrte konjugacije na prezentsku osnovu dodaju se zavrseci . ar, eris, etur, emur, emini, entur.

Spectabor, spectaberis, spectabitur, , spectabimur, spectabimini, spectabuntur
Monebor, moneberis, monebitur, monebimur, monebimini, monebuntur
Legar, legeris, legetur, legemur, legemini, legentur
Audiar, audieris, audietur, audiemur, audiemini, audientur.

Prevesti tekst sa latinskog na srpski jezik.

Cicero plus quam annum in provincia mansit. Sed nunc reditus appropinquat.
Cicero est laetus. Mox Terentiam, Tulliam et novum generum videbit.
Dum cum fratre ad Ephesum equitat, de suo proconsulatu cogitat. Fortasse a senatu etiam triumphus sibi decernetur.
Nam cum priore anno Cicero in Ciliciam advenit, provincia in magnis difficultatibus fuit. Maltae civitates gravissimis tributis oppressae, exercitus seditionibus dissipatus, quinque Cohorts sine legato, sine tribuno militum, sine centurione . Cicero assiduo labore omnes res in ordinem adduxit.

AMICUS CERTUS IN RE INCERTA CERNITUR.

RECENICE ZA PISMENI ZADATAK I GODINA

DUM POMPEIIS MANEBANT, PUERI CICERONES THERMAS VISITAVERUNT.
POMPEIANI PRAECLARAS THERMAS AEDIFICAVERUNT.
PRIMUM IN APODYTERIO VESTIMENTA RELIQUERUNT, DEIN IN CALDARIO NON
DIU SUDABANT.

IN POMPEIANO ALIQUOT DIES ERAM. IBI DE ITINERE MULTA COGITABAM.
COGNOSCEMUS NON MODO RES, SED ETIAM RUMORES DE CAESARE.
OMNIA DE REI PUBLICAE STATU MIHI SCRIBES, NEGOTIA MEA DOMI
DILIGENTER CONFICIES.

QUINTUS TULLIUS CICERO IN TABERNA SEDET ET DUOBUS AMICIS DE BELLO
GALLICO NARRAT.

QUINTO DEDIT LEGIONEM QUAE IN REGIONE NERVIORUM HIEMABAT.
NERVII AUTEM ERANT GALLORUM GENS QUAE INTER RHENUM ET MOSAM
FLUMEN HABITABANT.

EO DIE ALIQUOT MILITES IN SILVAM DISCESSERUNT.

LIGNA AD MUNITIONEM CASTRORUM COMPARABANT.

POSTERO DIE HOSTES MULTO MAIORIBUS COPIIS OPPUGNABANT.

ROMANI NON SOLUM COLONIAS SED ET PROVINCIAS MULTAS TENEBANT.

CICERONIS TEMPORIBUS HISPANIA, GALLIA, ASIA IAM PROVINCIAE ROMANAE
ERANT.

BRUNDISII NAVEM ASCENDERUNT ET POST NOVEM AUT DECEM HORAS AD
INSULAM CORCYRAM APPULERUNT.

PUERI CICERONES IN INSULA CORCYRA CUM DIONYSIO MAGISTRO MULTUM
AMBULABANT.

TANDEM LOCO AMOENO CONSEDERUNT ET IN HOC COLLOQUIUM VENERUNT.
OPTIMA FABULA EST ILLA DE CYCLOPE POLYPHEMO QUI UNUM OCULUM
HABEBAT.

ATQUE PENELOPA UXOR ET TELEMACHUS FILIUS VIGINTI ANNOS ULIXEM
EXSPECTABANT.

DIONYSIUS DE VETUSTATE ATHENARUM NARRAT, PUERI TEMPLA SPECTANT.

ULIXES ETIAM DECEM ANNOS PER MARIA ET LOCA VARIA ERRABAT.

PUERI NON PRIUS DE ARCE DESCENDENT QUAM PINACOTHECAM VIDERINT,
QUAE AD PROPYLAEA EST.

MULTI IUVENES ROMANI RHODUM INSULAM VISITABANT.

ROMANI LIBEROS SEPTEM ANNOS NATOS IN LUDUM MITTUNT.

DISCIPULI MANE, ANTE LUCEM SURGUNT ET CUM PAEDAGOGO IN LUDUM
ABSCEDUNT.

MAGISTER EOS GRAMMATICAM, ID EST LITTERAS LEGERE ET RECTE
SCRIBERE DOCET.

DISCIPULI IN SELLIS SEDENT ET IN TABULIS CERATIS STYLO SCRIBUNT.

TERENTIA ET POMPONIA CUM LIBERIS IN THEATRO SEDENT ET COMOEDIAM
SPECTANT.

ACTOR VENIT, BREVEM EPISTULAM PORTAT, CLAMAT, VOCAT, SED NIHIL
AUDIT.

DOK SU BORAVILI U POMPEJI DECACI CICERONI SU POSETILI TERME.
POMPEJCI SU SAGRADILI PRELEPE TERME.
NAJPRE SU U SVLACIONICI OSTAVILI STVARI A POTOM SU SE ZNOJILI U SAUNI.
SAZNACEMO NE SAMO SITUACIJU NEGO I GLASINE O CEZARU.
PISACES MI O STANJU U DRZAVI, A MOJE POSLOVE KOD KUCE CES URADITI.
KVINT TULIJE CICERO SEDI U RADNJI I DVOJICI PRIJATELJA PRICA O GALSKOM RATU.
KVINTU JE DAO LEGIJU KOJA JE U OBLASTI NERVA ZIMOVALA.
TOGA DANA NEKOLICINA VOJNIKA ODOSE U SUMU.
SPREMALI SU DRVA ZA UTVRDJENJE TABORA.
SLEDECEG DANA NEPRIJATELJI SU SE SA MNOGO VECIM CETAMA BORILI.
RIMLJANI SU NE SAMO KOLONIJE VEC I MNOGE PROVINCIJE DRZALI.
U CICERONOVO VREME SPANIJA GALIJA I AZIJA SU VEC BILE RIMSKE PROVINCIJE.
U BRINDIZIJU SU SE POPELI NA LADJU I POSLE DEVET ILI DESET SATI ISKRCALI SE NA OSTRVO KORKIRU.
DECACI CICERONI SU SA UCITELJEM DIONISIJEJEM NA OSTRVU KORKIRI MNOGO SETALI.
TADA SU STIGLI NA UGODNO MESTO I ZAPOCELI OVAJ RAZGOVOR.
NAJBOLJA PRICA BESE O KIKLOPU POLIFEMU KOJI IMASE JEDNO OKO.
A ZENA PENELOPA I SIN ODISEJ OCEKIVASE ODISEJA DVADESET GODINA.
DIONISIJE PRICA O STAROSTI GRADA, DECACI POSMATRAJU HRAMOVE.
ODISEJ JOS DESET GODINA PO MNOGIM MORIMA LUTASE.
DECACI NECE IZACI IZ TVRDJAVE PRE NEGO STO VIDE GALERIJU KOJA JE KOD PROPILEJA.
MNOGI RIMSKI MLADICI SU POSECIVALI OSTRVO RODOS.
RIMLJANI DECU SA SEDAM GODINA SALJU U SKOLU.
DECACI UJUTRU USTAJU PRE SVITANJA I SA ROBOM ODLAZE U SKOLU.
UCITELJ IH POUCAVA GRAMATICI, TJ DA PRAVILNO CITAJU I TACNO PISU SLOVA.
UCENICI SEDE U KLUPAMA I NA VOSTANIM TABLICAMA PISU PISALJKOM